

Hipster, říkáte?

Autor: Douglas Haddow

Dospěli jsme do stadia civilizace, kdy se z kontrakultury stalo pouhé narcistní estetické vakuum. I když je tedy hipsterství výslednicí všech starších kontrakultur, zcela ztratilo jakoukoliv subverzitu a originalitu.

Usrkávám mizerně chutnající nefiltrované pivo v zadní části trendy pajzlu, předělaného na noční klub v srdci místní heroinové čtvrti. Přede mnou stojí skupinka hippie grunge-punkerů, kteří kolem sebe navzájem vytváří chumel a kolektivně rebelují proti zákazu kouření pokračujícími potahy ze „seru na vás“ cigarety, velice uspokojení svou domnělou vzpourou, k níž životem unavení a neteční zaměstnanci přihlížejí bez stínu vzrušení.

„DJ“ na svém MacBooku přehrává několik empéetrojek; výsledný mix zní jako všehochuť výběru z hitů minulých let, od DMX po Dolly Partonovou, to vše ale říznuté roztřeseným techno beatem.

„Takže... tohle je hipsterská party?“, ptám se holky vedle mě. Má na sobě obří náušnice, triko American Apparel s výstřihem do věčka, nedioptické brýle a zbytečně teplý vlněný kabátek.

„No jasně, podívej se kolem, 99 % lidí tady jsou totální hipsteři!“

„Ty taky?“

„Kurva ne“, odpovídá se smíchem, než dorazí své pití a odhopká na taneční parket.

Od té doby, co Spojenci rozbombardovali Osu na cimpr campr, zažila západní civilizace sérii kontrakulturních hnutí, jež se pasovala do pozice energické výzvy *statu quo*. Každá následující poválečná dekáda tak zažila svou vlastní explozi touhy rozbít společenské zvyklosti, bouřit se a bojovat za naprostou revoluci v hudbě, umění, vládě i občanské společnosti.

S tím jak se ale z punku stal kus plastu a hip hop přišel o své ambice měnit společnost, všechny dříve dominantní proudy „kontrakultury“ se tak nějak slily do jednoho. **Dnes tento transatlantický tavicí kotlík stylů, vkusů a chování označuje těžko definovatelnou ideu „hipstera“.**

Hipster a jeho umělé přivlastnění si různých stylů z různých období ztělesňuje konec západní civilizace – kultury pohlcené povrchností své minulosti – a **neschopnost přijít s čímkoliv novým a smysluplným**. To není jen neudržitelné, ale dokonce přímo sebevražedné. Zatímco předcházející hnutí mládeže upozorňovala na dekadenci a nefunkčnost starších generací, dnes se musíme spokojit s hipstery – subkulturou mladých, v níž se odráží ke zkáze odsouzená plytkost středního proudu společnosti.

Vyjděte na ulici libovolného většího severoamerického nebo evropského města, a nepochybně velice rychle narazíte na hlouček módy dbalých dvacátníků s předvídatelnými poznávacími znameními: těsné (*skinny*) džíny, bavlněné (*spandex*) elastáky, furtošlapy (furtky), staromódní flanelky, falešné brýle a *kefíje* – zprvu projev solidarity židovských studentů a západních protestujících s Palestinci, dnes už ale dávno jen klišovitý módní hipsterský doplněk, zcela zbavený významu.

Tričko American Apparel s výstřihem do věčka, pivo Pabst Blue Ribbon a cigarety Parliament – tyto symboly a ikony dělnických a revolučních tříd si hipsterstvo nejprve přivlastnilo, aby je obratem připravilo o jejich obsah. Před deseti lety by muže v obyčejném triku do věčka a plechovkou Pabstu v ruce nikdo neobviňoval z opíčení se nějaké módě. **Do roku 2008 se z nich ale už stihla stát bezostyšná klišé třída jednotlivců hledajících únik z vlastního bohatství a privilegovanosti v estetice dělnické třídy.**

Tato posedlost „*street credem*“ dosahuje často stěží pochopitelné míry absurdity, když hispteři nedávno přijali za svůj, jako jediný přijatelný dopravní prostředek furtošlapy (bicykly s pevným převodem, hipstery zvané *fixie*, českými hipstery pak *festky* – pozn. DP) – jen aby si následně nechali namontovat brzdy na kolo, jehož poznávacím znamením byla právě jejich nepřítomnost.

Hipsterští milovníci apatie a ironie jsou spolu spojení globální sítí blogů a obchodů, které šíří celosvětovou vizi módou formované estetiky. Tito lidé, zpravidla volně zapojení v nějaké formě tvůrčí činnosti, tak navštěvují umělecké večírky, fotí rozmazané fotky se svými klasickými fotoaparáty, jezdí do klubů na kolech a dávají si do těla na *electroclash*-kokainových party. O tomto svém každodenním snažení obvykle s nábožnou horlivostí blogují, nejčastěji při listování zásadními časopisy této generace jako *Vice*, *Another Magazine* a *Wallpaper*. Díky tomuto povrchnímu a stylizovanému způsobu života jsou hipsteři takřka všeobecně nenáviděni.

„Tyto hipsterské zombie... jsou modlami stránek o stylu, miláčky virálního marketingu a terčem dravých realitních makléřů“, napsal pro *Time Out New York* Christian Lorentzen ve svém článku „Proč musí hipster zemřít“. **„Aby se znovu mohlo narodit něco cool, musí hipsteři zmizet hluboko pod zem“.**

„Hipsterství“, které nemá co bránit ani se čeho chytnout, je vystaveno útokům ze všech možných stran. A přesto mu právě tato ironická nepřítomnost autenticity umožnila vyrůst v globální fenomén, který nevyhnutelně pohltí samotné srdce západní kontrakultury. Většina kritiků se sice soustředí na jeho chybějící individualitu, je to však velkým dílem tato zatvrzelá zmatečnost, která hipsterství odlišuje od svých **předchůdců** a umožňuje mu snadno splynout s a proměnit ke svému obrazu ostatní sociální hnutí, subkultury i způsoby života.

Postávám u řady zamčených furtošlapů venku před budovou, kde se rozbíhá umělecký večírek. Potkávám tam skupinku dívek, které jako by byly zosobněním uniformity hipsterství. Ptám se jedné z nich, jestli z ní to, že přišla na uměleckou party s falešnými brýlemi, v legínách a flanelce, dělá hipsterku.

„Nemám to slovo ráda“, odpovídá.

Její kamarádka se zlostným zábleskem v oku dodává: „Jo, já nevím, to slovo bys používat neměl, je prostě...“

„Urážlivé?“

„Ne... je to prostě... když nevíš proč, prostě bys ho ani neměl používat“.

„No dobře, co vlastně děláte po téhle párty?“

„Hmmm... chystáme se na afterparty.“

Gavin McInnes, jeden ze zakladatelů *Vice*, který z něj ale nedávno odešel, bývá označován za jednoho z hlavních tvůrců hipsterství. Na rozdíl od většiny znepokojených lidí od médií, je ale McInnes, jehož „co dělat a co ne“ komentáře více než deset let formovaly hipsterskou módu, více kritický ke kritikům samotným.

„To slovo [„*hipster*“] se vždycky vyslovuje s takovým opovržením; pokaždé to říká nějaký oplácený blogger, s kterým už nikdo nechce spát a který se nudí, tak je prostě na ty děcka nasraný, že chodí ven, popíjí, baví se a vypadají u toho dobře“, říká. „Mívám k těmhle vysvětlením vždycky podezření, protože v tom cítím nějaký skrytý záměr“.

Pankáči nosili svoje otrhané džínsy a cvočky pobité bundy se ctí, hrdí na své novátorské a levné metody sebevyjádření a rebelie. Tanečníci **breakdance** (*b-boys* a *b-girls*) o sobě dávali vědět všem lidem v doslechu svým volným (*baggy*) oblečením a obřími kazetáky (*boombox*). Jen sotva, pokud vůbec, ale narazíte na někoho, kdo by se s hrdostí označil za hipstera. **Sledujeme tak podivné tanečky v otázce vlastní identity - neústupné popírání vlastní existence a současné nošení jasně vymezených symbolů, které tuto identitu dávají celému světu na odiv.**

„Je mu sedmnáct a pro scénu žije!“, šeptá mi nějaká holka do ucha, zatímco si pokradmu fotím mladého kluka, jak tancuje u stěny v tmavém koutku na afterparty. Má podomácku udělanou „*foukanou*“, na sobě těsné džíny, koženou bundu, staromódní (*vintage*) punkové tričko a kotníkové tenisky (*high-tops*).

„Vyfoť mě“, poroučí mi s cigaretou v koutku. Vydechuje kouř a zaujímá pózu. S odhodlaně lhostejným výrazem jich vystřídá několik, a když mu ukazuju výsledek, je viditelně nadšený.

„Super, díky“, říká a znovu se noří do *funky* rytmu upoceného davu, a jde **trsát**.

Taneční parket na hipsterské party působí, jako by byl po všech stranách obklopen uvozovkami. Zatímco punk, disco i hip hop přišly s vlastním pohlcujícím a energickým tanečním stylem, který svého protagonistu osvobodil z jeho duševního stavu – ať už to byli *b-boys* točící se na hlavě nebo pogující *punks* – hipsteři berou tanec spíše ironicky. Falešné vykrucování (*shrug shuffle*), výsměch samotné myšlenky tance, nebo přinejlepším názorný příklad ostýchavého strachu ze sebevyjádření, typicky projevovaného podivným škubáním nebo ironickými otočkami. Tanečníci si až příliš uvědomují sami sebe, než aby si dovolili osvobození v jakékoliv podobě; a tak se pomalu vykrucují do zapomnění.

Snad je skutečnou motivací této strojené nonšalance snaha přilákat pozornost všudypřítomných party fotografů, kteří se jako **neonoví žraloci** (zřejmě narážka na skladbu **Alexe Masiho** – pozn. DP) prodírají davem, a dopřávají svému okolí krátké záblesky fosforeskující extáze pokaždé, když narazí na někoho, kdo jim stojí za *chvilkové* zvěčnění.

Všímám si záblesků světla ze záchodků v klubu. Nahlížím tam, jen abych zjistil, že jeden z těchto fotografů tam pořádá improvizované softcore porno focení. Dvě dívky a mladík se tam svlékají a pózují pro tmavé *glamour* fotky. Všude samé úsměvy a úšklebky na všechny strany, dokud ovšem dovnitř nenahlédne další žena a nezačne křičet: „Nejste přece nějaké

klubové děcka z New Yorku v devadesátkách. Tohle je strašná hipsterina!", což vyvolá lehké postrkování, a tak se rychle vytrácím.

V mnoha ohledech je hipsterský život vysoce ritualizovaný. Spousta účastníků večírků, kteří byli objektem zájmu fotografů, se nepochybně druhý den odpoledne vyhrabe z postele a okamžitě si prostopášnosti uplynulé noci začne prožívat znovu. Se zarudlýma a kalnýma očima zasednou ke svým laptopům a v záplavě *stále stejného* se pustí do hledání svého vlastního (*chvilkového*) vzrušujícího momentu dokonalého hipsterství.

Co ale dost možná neví, je že stejné stránky budou studovat a pečlivě si zaznamenávat, co si obléct a co si objednat, i „lovci módního“. Tito marketingoví, večírky propagující specialisté jsou placeni za kooptaci (přivlastnění – pozn. DP) kultury mladých, kterou jim následně se ziskem prodávají. **Nakonec si tak hipsteři kupují to, o čem se domnívají, že sami vymysleli, a tak jsou krmeni jejich vlastní prefabrikovanou kulturní výživou.**

Hipsterství je tedy první „kontrakulturou“, která se zrodila pod mikroskopem reklamního průmyslu, a proto je otevřená nepřetržité manipulaci, což nutí její příslušníky neustále upravovat své zájmy a příslušnost. **Spíše než subkulturou jsou tak hipsteři spotřebitelskou skupinou, která užívá svůj kapitál k nákupu prázdné autenticity a rebelie.** Jakmile se ale nějaký trend, kapela, *sound*, styl nebo pocit příliš „proflákne“, okamžitě se vystavuje opovržení. Hipsteři si tak nemohou dovolit udržovat nějakou kulturní loajalitu nebo trvalý vztah ze strachu, aby nepřišli o svou důležitost.

Západní mládeži, amalgámu svých vlastních dějin, tak namísto tvorby toho, co je *cool*, už zbývá jen jeho konzumace. Kulturní *zeitgeist* byl v minulosti vždy rozněcován zuřivým rozhořčením, jednalo se tak o reakční hnutí. Hipsterská zahleděnost do sebe a osamělé udržování sebe sama však kulturní evoluci nijak nepodněcuje. Pramen západní civilizace vyschnul. **Jedinou cestou, jak se vyhnout na obzoru hrozícím příznakům rozpadu společnosti je, aby mladí upustili od této marné existence a začali nanovo.**

„Pokud je vám to u prdele, tak na to serem!“ pokřikuje MC předtím, než jeho pobízení náhle utíná vytažený kabel a rozsvícená světla.

Rozednívá se a poslední after-after party se pomalu přesouvá do ulic. Hipsteři se potácejí na světlo, protírají si oči a zkoumají okolí, jak se co nejrychleji dostat zpátky tam, odkud přišli. Někteří naskakují na furtošlapy, další si volají taxíky, pár jich přeskakuje plot a přes zchátralý průmyslový areál míří do blízkého bytového komplexu.

Ten se polorozestaveně vypíná do výše jako prorocký monolit naší *yuppie* budoucnosti. Při pohledu na dívku s jasně růžovou keřjou a Polaroidem v ruce si říkám „**Kdybychom tak místo kamery měli v ruce kameny, vypadali bychom jako revolucionáři**“. Namísto toho ale – slepí k vlastnímu nastávajícímu zániku – zbraně, které máme na dosah ruky, ignorujeme.

Jsme ztracená generace, zoufale se poutajíc k čemukoliv, co působí skutečně, ale zároveň příliš šířaná strachem, než aby se něčím skutečným sama stala. Jsme poražená generace, smířená s pokrytectvím těch před námi, kteří zpívali povstalecké písně, aby nám je teď prodávali z druhé ruky. Jsme poslední generace, vyvrcholením všeho před námi, zničená mdlou prázdnotou všude kolem nás. Hipster ztělesňuje konec západní civilizace - kultury natolik od všeho odtržené, že se z ní přestalo rodit cokoliv nového.

Úvaha Douglase Haddowa *Hipster: The Dead End of Western Civilization* vyšla na stránkách *Adbusters* 29. července 2008 (v tištěném magazínu *Adbusters* č. 79, září/říjen 2008).